

UTSKRIFT

17

◇ 1977–2020 ◇

UTSKRIFT 17

1977–2020

EN VÄNBOK TILL ERIK OCH LENA

KULTURMILJÖ
HALLAND

Utskrift ges ut av Stiftelsen Hallands Länsmuseum, Kulturmiljö Halland

Detta är nr 17 i en löpande serie

Postadress: Kulturmiljö Halland, Bastionsgatan 3, 302 43 Halmstad

Telefon: 035-19 26 00

E-post: kansli@kulturmiljohalland.se

Hemsida: www.kulturmiljohalland.se

Pärmens insidor: En djupdykning i lokalpressen med hälsning från Patrik Hallberg.

Fram- och baksida samt layout: Anders Andersson.

Redaktörer: Per Wranning och Leif Häggström.

©2019 Kulturmiljö Halland och resp. författare.

Författarna ansvarar själva för artiklarnas innehåll.

ISSN 1102-7290

Tryck: Kulturmiljö Halland, Halmstad 2019.

Innehåll

Förord	6
<i>Anas al Khabour</i>	
Till mina kära vänner Lena och Erik	9
<i>Monica Björk-Bulow</i>	
En hälsning	10
<i>Torbjörn Brorsson</i>	
Ås kloster, dess keramik och kontakter med moderklostret i Sorø	13
<i>Pär Connelid</i>	
Stora Slöinge – en tidigare storgård?	17
<i>Anders Håkansson</i>	
20 år – från torpare till slottsherre	21
<i>Leif Häggström</i>	
Utgårdaloke och Skreas järnålder	25
<i>Conny Johansson Hervén</i>	
Hörsås Revisited: The Sacred & Profane Memories of Conny Johansson Hervén	29
<i>Fredrik Larsson</i>	
På djupet med Halmstads historia – i mötet mellan gammalt och nytt	33
<i>Lennart Lundborg</i>	
Forskning om Hallands bronsåldershögar	37
<i>Linn Nordvall</i>	
Rapport till Erik och Lena om högen i Övraby socken, nr 25	41
<i>Christina Rosén</i>	
Gräsås – 30 år efteråt	45
<i>Bo Strömberg</i>	
Upptäckten av en välbesökt plats i Susedalens landskapsrum	49
<i>Stina Tegnhed</i>	
Ett altarskåp med ett ovanligt helgon – och möjligen konsthistoriens sötaste Jesusbarn.....	53
<i>Christina Toreld</i>	
På kors och tvärs genom halländsk järnålder	59
<i>Bengt Westergaard</i>	
En hög i Skedala	63
<i>Per Wranning</i>	
Det räcker med ett vykort!	65

Fredrik Larsson

På djupet med Halmstads historia – i mötet mellan gammalt och nytt

Ljudet av spadar och grävslevar ljöd över nejden i Halmstad. Året var 2015 och under tecknad stod tillsammans med kollegan Lena Bjuggner inne på tomten för den tidigare prästgården i Halmstad. Uppdraget var att genomföra en arkeologisk förundersökning i kvarteret S:t Nicolaus. Totalt grävdes fem schakt för hand, 1 x 2 meter stora. Det påträffades lämningar av bebyggelse och inom den södra delen av tomten framkommer omfattande odlingslämningar. Området användes framförallt från 1300-talet och framåt. Det fanns även vissa indikationer på mänsklig närvaro redan under folkvandringstid. Även om de arkeologiska lämningarna var intressanta och det gav goda resultat var det framförallt att arbeta tillsammans med Lena som lämnade bestående minnen för mig. Lenas otroliga erfarenhet av både arkeologi och Halmstads historia, som grundlades i en tid innan de digitala instrumenten var och är en stor källa till kunskap och inspiration. Med min egna erfarenhet av omfattande odlingslager, digital teknik och ett kontextuellt tänkande i händelser från stora stadsgrävningar med konstruktion, brukning och destruktion som ledord, kom våra tolkningar att mötas i en spännande mix av erfarenheter från över 50 års arkeologisk utveckling. Detta visade den oerhörda nyttan att äldre generationer av arkeologer med stor erfarenhet kan träna upp nya innan kunskapen går förlorad.

Erik Rosengren som var dåvarande chefen för Kulturmiljö Halland besökte ibland grävningen och delade även han med sig av sin långa arkeologiska erfarenhet och gav ett mycket bra stöd när det uppkom svåra projekt då under tecknad var ny som projektledare. Vi kom tyvärr inte att jobba ihop i fält under tiden i Halmstad men Eriks undersökning av Österskans kom att ge stor glädje då under tecknad kom att jobba med Picassoparken där Österskans låg belägen inom den norra delen av parken. Utgrävningen genomfördes inför att kommunen skulle gräva ned två sänkbrunnar till en

*Strandmuren med två av strävpelarna, tegelavlopp och en stenläggning och väg med rännal.
Foto: Fredrik Larsson.*

avloppsledning på respektive sida av Nissan. Inom samma projekt genomfördes också undersökningar av strandmuren i Hamngatan, som Lena också tidigare hade undersökt i omgångar. Därför kom vi också att diskutera befästningar och hur dessa befästningslämningar skulle hanteras för att se på vilka sätt det kunde finnas ny kunskap att få fram i förhållande till de tidigare undersökningarna, bland annat framkom det spår av färg då strandmuren hade varit bemålad ursprungligen.

Övraby, inom fornlämningen för det tidigmedeltida Halmstad, var en annan plats där Erik och Lenas erfarenhet som arkeologer och stöd till undertecknad som helt ny projektledare kom att bli ovärderligt. Lena hade tidigare deltagit i en forskningsgrävning i Övraby där det påträffats tidigkristna gravar under murarna till Övraby kyrka från 1100-talet som numera är en ruin. Det tydde på att det kunde ha funnits en träkyrka. Det hade inte påträffats någon vikingatida bebyggelse i området som kunde peka på en boplatz med en träkyrka. Första utgrävningen som projektledare blev i norra delen av det tidigmedeltida Halmstad och förväntan på resultaten var förhållandevis ringa, då det aktuella området låg i en sluttning. Som så många gånger bjöd arkeologin på överraskningar och det framkom omfattande bebyggelselämningar, framförallt från vikingatid och in i tidigmedeltid, totalt fem grophus och fem stolpbyggda långhus. Det blev såle-

des en ganska stressig grävning men där Lenas och Eriks kunskap samt stöd i slutändan gjorde så att mycket ny kunskap och goda resultat kunde produceras även om träkyrkan inte påträffades. Nya viktiga pusselbitar kom att belysa en vikingatida och tidigmedeltida bebyggelse i den norra delen av fornlämningsområdet vilket stärkte bilden av att det bör ha funnits en träkyrka i området under sen vikingatid eller tidig medeltid.

Det var inte bara arkeologi som diskuterades med Erik och Lena utan även deras stora intresse för bland annat bilar och för musik. Kulturmiljö Halland åkte bland annat till Berlin, med besök på museer och en stor musikaffär som var både kul och inspirerande.

Erik och Lena betyder mycket för Hallands och Halmstads arkeologi men deras bidrag är större än så. De visar hur viktigt det är att dela med sig av sina kunskaper, att stödja och uppmuntra nya generationer av arkeologer. Hur viktigt det är att det kommer in nya generationer innan de äldre, med sina erfarenheter, slutar. Detta, då det är av största vikt att kunskapsöverföring sker till den nya generationen för att föra arkeologin framåt. Men också Erik och Lenas mottagande av undertecknad som ny projektledare, som möttes av öppna armar och med värme är ett föredöme. Trots att arkeologin kan vara krävande och är en svår bransch att etablera sig i, visar de med tydlighet att det är en bransch som är värd vedermödorna som man kan mötas av, då kollegor och chefer kommer att finnas där även i svåra tider.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till er, Erik och Lena, utan er hade jag inte varit den projektledare och arkeolog som jag är idag. Tack även för möjligheten att föra vidare mina arkeologiska erfarenheter och ge uppmuntran till nya generationer av arkeologer.

